

ОРЛИН КРУМОВ

СЛЪНЦЕ В ШЕПИТЕ

chitanka.info

Огненият камшик изплющя и разсече заклещения между скалите кораб. След взрива корпусът рухна, превръщайки се в купчина тлеещо желязо сред въртоп от пламъци и искри.

Астронавтът, който с мъка бе изпъзлял след тежкото кацане, наблюдаваше факела, известяващ на километри завръщането му на Земята. В джоба си носеше микроконтейнер с информация и няколко хранителни таблетки, които щяха да му стигнат на първо време. Оставаше му да чака, докато го открият.

Мъжът се вгледа в залеза на слънцето, в добрия стар светлик, за който бе мечтал през цялото пътуване. Дори се усмихна, за първи път от толкова време.

Защо се бавеха посрещачите, мина му през ума. Колко години са се изтърколили тук, докато е скитал със своя космически Арго? Все пак потомците на онези, които го изпратиха, би трябвало да знаят, че се завръща. Как ли ще изглеждат и ще му допадне ли техният свят?

Неусетно запримигаха звездите и в топлия мрак сънят го сви в прегръдките си.

На сутринта разбра, че никой няма да го посрещне. Той стана и като хвърли последен поглед на изпепеления кораб, започна да се спуска по сипея. Под него камънаците глухо хрущяха. Вървя така около три часа. После каменистата пустиня отстъпи място на равнина с рахитична изгоряла трева, която пукаше и се чупеше при най-лекия допир. След още час стигна до тесен пролом, в дъното на който съзря внушителна бетонна постройка. Слънчевите лъчи се плъзгаха по облия й покрив, засипан от искрящ, тежък прах.

Мъжът се затича и като пое няколко глътки въздух, за да възстанови дишането си, потропа на вратата.

Отвори му човек с атлетична фигура, облечен в оранжев комбинезон. В лявото си джобче близо до сърцето бе втъкнал стръкче жълта трева.

— Кой си ти? — запита домакинът.

— Казвам се Александър... астронавт. Завърнах се от космически полет. Трябва да стигна до най-близкия град.

— Град ли? Влез!

Домакинът го пропусна край себе си и затвори вратата. На пода лежеше друг човек, в същия оранжев комбинезон. Това, което поразя

астронавта, бе, че двамата си приличаха като близнаци или по-скоро като две кукли от един и същи рафт.

— Той има дефект на батерията — рече първият, — а онези от базата няма да дойдат скоро. Какъв модел е твоята батерия?

— С обикновено сърце съм — с известно раздражение отговори Александър. — И стомах имам, и всичко останало.

Домакинът се доближи до електронен пулт, натисна светещия бутон и рече:

— База, тук периферия — две. Искам превод — сърце, град, стомах...

Изведнъж нещо запищя, човекът се хвърли върху Александър и след секунда закачи по една гривна на ръцете и краката му. Гривните веднага се залепиха, очевидно бяха свръхмощни магнити.

— Ще дойдат за теб — рече домакинът.

Ругатните отидоха на вятъра и след минута астронавтът притихна. Онзи се въртеше около него като дух, леко, безшумно, настройваше някакви уреди и с робско тъпоумие изпълняваше нарежданията, които пристигаха по етера.

След час нахълтаха хора в сини комбинезони, безцеремонно грабнаха мъжа и го измъкнаха навън. Александър бе откаран в нещо, което приличаше на хеликоптер, само че далеч по-различен от тези, които бе виждал.

Докато пътуваха, той внимателно наблюдаваше спътниците си. Те бяха кукли, усети ги по студените им ръце, по очите им, мъртви като копчетата на якето му. Говореха странни неща и си служеха със символи, от които не разбираше почти нищо. Накрая попита:

— Къде ще ходим?

— Никъде няма да ходим. Ние летим.

— Добре, към кой град летим?

— Град, град...? — спогледаха се онези.

— Лондон, Париж, Рио...

Не го разбраха. Той внимателно обмисли всичко, което бе видял до този момент. Реши се:

— Кои сте вие?

— Варианти на човека.

— А къде е човекът?

— Ти си човекът.

— Даа... А други няма ли?

— Други не трябва да има. Теб също не трябва да те има... в този вид.

Летяха безшумно, без сътресения, над мъртва и тъжна пустиня. Не се виждаха растения, нямаше дори сухи бодили и кактуси, никъде не се мяркаше отпечатък от животинска лапа. Само остри скали и солен пясък, толкова тежък, че не помръдваше от движението на вятъра.

След около три часа пристигнаха в неголямо селище.

Отведоха Александър в някаква лаборатория, за да му направят подробни изследвания. Със задоволство откряха, че е облъчен доста над нормалното, има смущения в хранопровода, сърдечната дейност и отделителната система.

След няколко теста, от които започна да повръща, а ръцете му да треперят, му дадоха паспорт с указания за професионалния профил.

Мъжът стоеше смазан, оглупял от всичко това. Някъде дълбоко в съзнанието му се запечатваха подробности, които в нормално състояние не би пропуснал да отбележи. Рентгеновият апарат, компютрите, дори спринцовките и медицинските бланки имаха свой собствен живот — движеха се, говореха...

Имаше и още нещо странно. Навсякъде, и в хеликоптера, и в залите и лабораториите, по улиците, дори по реверите на куклите имаше по едно малко цвете. Стръкче жълта трева, суха и гладка като слама.

Но Александър не мислеше за това. Облякоха му оранжев комбинезон и една от куклите го придружи до неговото бъдещо жилище. В лабораторията му обясниха, че щял да дели стаята с още двама.

Помещението бе три на три метра, мрачно, с изглед към задния двор. Слънцето бе най-редкият посетител тук, но след няколко минути гостът можеше да се ориентира чудесно в полумрака наоколо. С радост откри, че в стаята има радиоапарат, и побърза да го включи. Вместо музика от апарата се понесе пъшкане и сърдито мърморене... След няколко безуспешни опита Александър стовари юмрука си отгоре му.

— Глупак такъв! — ревна апаратът. — Ти с всичкия ли си?

Мъжът отскочи назад и катурна някакъв предмет, който незабавно започна да скърца и ругае:

— Тези кукли са ужасни... Аз бих забранил със закон създаването им. Какво чакаш, вдигни ме!

Едва сега Александър проумя, че говори столът, който бе катурнал.

— За какво ни го пратиха? — запита радиоапаратът. — Предишният санитар беше същият нескопосан дръвник. Ще се оплача в управлението от това механично чучело.

— Аз съм човек — кротко продума Александър.

Стана тихо. Само някакви далечни смущения едва-едва хриптяха по мембраната на радиоапарата. Пръв наруши тишината столът:

— Хора няма отдавна. Има само варианти, като мен и теб...

— Не съм вариант. Човек съм — повтори мъжът, докато изправяше стола.

— Я, той е топъл! — удиви се столът. — Чуваш ли, Фил, ръцете му са топли.

— Може да ги произвеждат топли — рече радиоапаратът Филипс. — Техниката напредна.

— Но аз усещам пулса му...

— Ела тук — заповяда Фил. — И потърси някоя радиостанция.

Александър се зае сериозно със задачата, докато Фил пращеше от напрежение, а накрая така се смути, че помоли да го изключат за минута. Когато го включиха отново, бе овладял нервите си напълно.

— Не може... не, не, хора няма отдавна, така ни внушават Победителите, а на тях може да се вярва. Все пак ти откъде се взе?

— Трудно ми е да ви обясня... Аз съм истински човек, приятелю. От века на първия междузвезден полет.

— Ве-ка? Това пък какво е? Да не би да отмерваш времето по този начин? Е, нашата мярка е Големият взрив. Сега сме седемдесет и третият цикъл след Големия взрив...

* * *

Тя бе със същия оранжев комбинезон, имаше прибрани русоляви коси и изправена стойка, а в погледа ѝ се долавяше безразличие към всичко останало. Спря до него и дори не го погледна. Същинска кукла!

Дойде асансьорът и Александър вежливо я покани, при което едната ѝ вежда леко трепна, но тя остана все тъй безразлична.

— Добър ден, госпожо! Как сте? — запита Фил, настанен в прегръдките на новия си прислужник.

— Ако бях добре, нямаше да съм тук — промърмори седефената пудриера. Тя лежеше върху изправената длан на жената-кукла, увита в бяла кърпичка. — Мисля, че огледалото ми не е в ред. Няма онзи блясък, с който винаги съм се славела в обществото.

— О, може да се е повредило от праха. Напоследък често се случва. Но за клиника като тази едно огледало е нищо работа.

Те се намираха в модерна клиника, където се отстраняваха болестите, или по-точно дефектите от предметите.

Докато чакаха пред два съседни кабинета, мъжът внимателно наблюдаваше жената-кукла. Откри, че е идеална изработка, рожба на някоя скъпа поръчка. Високо вдигнати гърди, гъвкава талия, дълги бедра, които неспокойно помръдваха в тясната дреха.

Ами ако не е кукла, изведнъж си помисли Александър, ако ръката ѝ е топла, а в гърдите ѝ бие човешко сърце? Той внимателно приближи до нея, опита се да я докосне, но тя дръпна ръката си.

— Вие... Истинска ли сте? — сконфузено запелтечи той.

— Аз съм като всички други.

След минута изнесоха пудриерата и нейната гувернантка с грациозна походка се отдалечи.

Ремонтът на радиоапарата Филипс продължи около четвърт час. Сега Фил се чувстваше здрав и бодър, в добро благоразположение на духа.

— Хубаво е да се живее — пропя той, щом излязоха на улицата. — Още по-хубаво е, когато знаеш, че ще свириш и ще съобщаваш новините вечно. Вечно!

— Слушай, Фил — започна Александър. — Що за същества сте вие — говорещи столове, мислещи радиоапарати, капризни пудриери? Та това е безумие!

— Пулсът ти се ускори — отбеляза Фил. Това говори за емоции... Ти си някаква странна кукла. Хм... Да речем, повече човек, отколкото кукла. Но защо си в такъв вид, искам да кажа, защо не си се превърнал в някакъв предмет?

— А защо да не бѣда човек, а нещо друго? Какъв е смисълът от това... разчовечаване?

— Тук всички рано или късно се изменят. Стара история... По време на Голямата война върху земята се изсипали десетки атомни бомби. Хората, които оцелели, с времето станали неустойчиви, болнави, започнали да измират. Производството западнало, а с него и всичко останало. По-късно Победителите възродили производството, но не и живота, затова изработили механичните кукли по наш образ и подобие... И добре, че са го направили, защото постепенно хората започнали да приличат на предметите, които изработват. Всички ние изгубихме човешкия си лик и се превърнахме в продуктите на труда си.

— Но това е абсурд! Сън, приказка...

— Погледни ме! — настоя Фил. — Аз сън ли съм?

— Хмм... Не зная... Толкова съм объркан. Победителите... Какъв е цветът на кожата им, коя е религията им? Що за хора са?

— Хора... Каквито и да са, те също са се променили. Сега живеят съвсем изолирано в своите далечни селища, в които никой не е стъпвал. Механичните кукли са техните заместници в нашия свят. Обслужващият персонал и силите за сигурност се попълват само от тях. Те са кротки и изпълнителни, но ако пристъпиш към долината на обречените, ще ти светят маслото.

— Какво? Коя е тази долина?

— Знам ли... Може и легенда да е. Казват, имало такава долина, накрай света, в която се били скупчили изродени животни. За варианта-човек е опасно да ходи там, тъй като мутантите незабавно ще го разкъсат на парчета. Затуй има патрули — кукли, които стрелят без предупреждение по всеки, който се осмели да иде. Хайде стига за това. Включи ме на къси вълни и ме усили. Идва време за новините, трябва да предавам...

Около тях се бе събрала тълпа от желаещи да слушат новините. Александър натисна бутон. Мислите му бяха към долината, за която току-що бяха говорили.

„Странен хуманизъм, за да предпазят някого от хищниците, могат дори да му светят маслото...“

* * *

— Така е — каза седефената пудриера. — Скучно живеем. Откакто мъжът ми замина в онази проклета долина, по цял ден седя на поставката и се любувам на прахоляка, който се стеле отгоре ми. За нищо не мисля, пък и да мисля, няма с кого да го споделя. Добре, че вие ме поканихте тази вечер...

— О, за мен е голяма чест — рече Фил. — А какъв беше мъжът ви?

— Офицер от армията. Победителите го ценяха, още повече че той постепенно се превърна в бойна ракета. Само не разбирам за какъв дявол им трябваше да го мъкнат към долината. Ако не беше отишъл, и до ден-дневен щеше да седи в двора.

Александър неспокойно се размърда. Той стоеше зад Фил, само на крачка от жената-кукла и интересът му се раздвояваше между нея и думите на господарката ѝ.

— Нали разбирате — дълг — промърмори Фил. — А какво има в тази долина?

— За тези неща мъжът ми говореше рядко... Преди време се пусна слух, че в долината ставали събития, които не са угодни на Победителите. Тогавя се взеха мерки да се изолира... Отгоре на това мъжът ми твърдеше, че там имало някаква зелена стена, в която можеш да влезеш и да се загубиш.

Да не искате да кажете, че има гора? — запита радиоапаратът.

— Да. А какво е това всъщност?

— Гората е митологично същество. Онзи ден предавах някаква популярна лекция, посветена на култовете и суеверията. Та гората е... така де... хиляди високи растения, събрани на едно място. Със свой собствен живот. Аз не вярвам, нито едно растение не е оцеляло, с изключение на Слънчевото цвете, цветето, което толкова обичаме...

— Слънчево цвете ли? — намеси се в разговора Александър. — Много поетично име за вашия мъртъв свят... Защо не го нарекохте „Вариант на слънчево цвете“?

— Слънцето е вечно — троснато отговори Фил. — Пък и името е останало от последните хора, нарекли са го така, преди да изчезнат.

Вече не цъфти, но надживя всичко останало. То е вечно и затова е наш символ...

— И символът ще ви погуби — неочаквано за всички рече жената в оранжев гащеризон. — Зная го от дедите си.

— Ти, кукло, имаш деди? — прихна пудриерата.

— Аз съм човек. Жена...

— Тази кукла е полудяла — злобно рече пудриерата. — Фил, извикайте, моля ви, пазачите.

Радиоапаратът настойчиво писна, но Александър с рязко движение го изключи. След миг грабна пудриерата и я запрати в шкафа при ботушите.

После протегна ръка към жената. Топлината се сблъска по върховете на пръстите им.

* * *

Делтапланът стремително се втурна надолу, но вятърът го настигна, подметна го и се опита да го смачка. После зарева в ушите на бегълците.

Усетиха ги в последния миг. Очевидно охраната не очакваше някой да се прехвърли с безмоторна лястовица. Виолетов лъч обходи небето, изсъскаха първите ракети, изпепеляващи всичко с огнените си опашки. Но беше късно...

Лястовицата бавно се спусна към долината, изви над малка полянка, плъзна се между стволите и се прекърши в един от тях. Леката материя, от която бе сглобена, се разпиля из храсталаците.

Бегълците бавно дойдоха на себе си. Бяха заобиколени от мъже и жени, облечени в животински кожи. Александър притисна жената до гърдите си, после забеляза, че хората пред тях имаха кротки, одухотворени лица.

— Кой сте вие? — запита най-възрастният от тях.

— Бегълци — Александър посочи назад.

— Като всички нас — усмихна се онзи. — Хората полека-лека се преселват на това благословено място. Тук никой не се изражда, няма нито Победители, нито техните механични питомци... Природата не ги допусна.

После им кимна да го последват. Долината, която имаше огромни размери, бе гъсто населена. Обитателите ѝ ходеха облечени с кожи, някои разпасани и полуголи. Палеха огньовете по първобитен начин и живеяха в кирпичени колиби с дупки вместо прозорци. Навред се мяркаха купчини от смет, домашните животни се въргаляха на всяка крачка, чувствайки се пълни господари.

Старецът ги покани в своята колиба. Тя беше празна, но в средата ѝ имаше дупка, в която се спускаше дървена стълба. Под земята Александър и неговата спътница попаднаха в един съвсем различен свят, свят на удобство и уют. По стените висяха картини от стари майстори, икони в позлатени рамки. В дъното на подземната стая имаше библиотека, а пред нея бюро, отрупано с най-различни предмети, сред които се открояваше голям географски глобус.

Гостът внимателно завъртя глобуса. Светът, континентите и държавите, изобразени върху него, бяха същите, които той помнеше още от училище. Това бе много стар предмет...

— Да, много стар — прочете мислите му старецът, който бе захвърлил кожената премяна и бе облякъл памучен костюм.

После им предложи да седнат и им подаде по една кристална чаша. Стремеше се да изглежда спокоен, но когато наливаше питието, ръката му трепереше.

— Дъщеря ми... — каза той и отпи голяма глътка. — Всеки момент трябва да роди... Дай боже да мине леко.

Той гаврътна остатъка от искрящата течност и си наля отново. Сетне продължи:

— Децата са нашата надежда, силата ни... Те трябва да довършат започнатото.

— Не разбирам — рече Александър. — Защо живеете по този начин?

— Ние сме бегълци, търсеци свобода. Обкръжаващият ни свят е враждебен, но засега бави удара си, защото не сме опасност за него. Жалки диваци, живеещи в примитивни колиби. Така, както огледалото отразява лъчите на слънцето, така и този неугледен свят отразява погледите на враговете ни. А тук, под земята, имаме всичко — жилища, училища, промишленост... Занимаваме се с наука, скоро ще имаме оръжия, чиято разрушителна сила не е позната дори на Победителите. Тогава ще настъпи нашият час...

— За да премерите силите си с тях — прекъсна го гостът.

— За да ги сразим! — в очите на стареца блеснаха пламъчета.

Александър остави чашата и разтри с пръсти изпотените си скули. Устните му нервно потрепваха.

— Нима искате втори Апокалипсис? — запита той. Отиде до бюрото и вдигна географския глобус. — Не... Трябва да се намери друг изход. Долината се намира ей тук. Вижте колко е малка. В нея се е съхранил животът, част от природата и хората. Нямате право да рискувате!

И той пусна глобуса, който с трясък се разпиля на десетки късове.

Настъпи тягостна тишина, която ненадейно бе прекъсната от болезнен вик. Старецът скочи от мястото си.

После лицето му се проясни и той едва забележимо се усмихна:

— Помислих ви за безумец, но ето, че един човек застана на ваша страна...

В съседната стая бе изплакало новороденото.

Разказът е публикуван във вестник „Орбита“, броеве 28 и 29 от 1988 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.